

9/21 мартъ, понедѣлникъ вечеръ. Вчера подиръ пладне най-после излѣзохъ за прѣвъ пѣтъ. Хубавъ денъ, долу то-пло, на Витоша и по Самоковските планини снѣгъ, снѣжна шапка на Мургашъ, голѣми снѣгове на Берковския балканъ, едва може да се мине. Подиръ пладне отидохъ у охтичавия идеалистъ Бисковски, тѣрсейки Миларова; тамъ заварихъ дѣдо Христо съ огромните полски мустаци, въ народна носия, гавазинъ на Игнатиева, сега повиканъ на княжеска служба. Следъ това бѣхъ у Сарафова, гдѣто намѣрихъ Вацова и Миларова. Весело; моите разкази за Черна Гора, Далмация, Дубровникъ и т. н.

Днесъ преди пладне имаше панихида за царя, на която и азъ присѫствувахъ. Всѣки съ свѣщъ въ рѣжката. Следъ това отидохъ за прѣвъ пѣтъ въ канцеларията. Бѣлчевъ захвана преброяването на населението: градътъ София има 20,500 души, само 8000 жени, следователно типъ на чиновнишки воененъ градъ. Преценяваха я до сега на 15,000 души. А цѣлата окolia има 45,000 души (малко!). Русчукъ брои 26,000 души. Ще бѫде интересно. — Клевети противъ девическата гимназия въ Бѣлг. гласть. Пише вѣроятно учителката интриганка Шишиджиева. Написахъ остро официално опровержение, ще се изпрати на Бѣлг. гласть. — Подиръ пладне четехъ Augsburger Allg. Zeitung, пристигна вчера вечеръ, първите достовѣрни известия за атентата, много обширни. — На 5 ч. излѣзохъ на разходка пеша съ Сарафова по цариградското шосе. Говорихме за възстановяването на св. София, разглеждахме разрушениите бани при малкия дворецъ и много приказвахме за Тѣрново. Тамъ имало малко традиции. Старитѣ семейства (мѫжетѣ) се изселили много вѣнъ, въ Влашко, въ крайдуенавските градове; останало само женското поколѣніе, къмъ което придошли балканџии, грубо население, но решително и здраво. Башата на Златарски биль отъ Златица, башата на Сарафова като 12 годишно момче дошълъ отъ с. Радково (?) въ Калифаревско, башата на нашия Икономовъ (въ просвѣтата) отъ Трѣвна и т. н. Въ Арбанаси се говорѣло полуѣгърски, полугрѣцки, повечето били жени, ужъ около 1:5, имали прочути бѣли крачка, кѫщитѣ били каменни съ сводове, калдарѣмени улици, нѣкога хубави. Моето нещастие, че азъ бѣхъ въ Тѣрново безъ водачи тѣрновци. Гарга байръ (задъ Трапезица) и Карталъ байръ задъ града. Стари тѣрновци били Минчовичъ, Кировичъ, Протичъ, Боневъ, Паница. Каябashi се наричало тѣсното място на канарата, гдѣто е чешмата. Изпѣждането на грѣцкия владика Григорий около 1867 г., гражданите демонстрирали предъ мютесарифа, между това женитѣ и децата изпочупили прозорците на митрополията и избѣгали предъ войската задъ рѣката подъ Трапезица. Григорий избѣгалъ въ Арбанаси. Ималъ достатъчно време да вземе цѣлата архива на митрополитъ.